ARGOT AND FAMILIAR TERMS DERIVED FROM LANGUAGES FOR SPECIFIC PURPOSES

Constantin MANEA
University of Piteşti
Rodica VELEA, University of Craiova

***Abstract**: It is the aim of the present paper to illustrate and substantiate the fact that the vocabulary of today's Romanian becomes, even in its highly informal / sub-colloquial and slangy variety, a welcoming place for lots of lexical items that used to be part of particular, rather restricted technical / specialised areas of the lexicon. The domains these terms have migrated from are incredibly variegated, while their newly acquired meanings are sometimes rather unpredictable, prodigiously graphical, and prevalently metaphoric, especially if there is considerable incongruity between the fields thus connected. Lexicographers and lexicologists can only benefit by this astounding abundance and variety (in point of both sense and form).*
***Keywords:** vocabulary, domains, variety*

1. Numeroşi termeni de sorginte neologic-culturală au pătruns, mai ales în anii din urmă, prin evoluţie semantică, în vocabularul (sub)colocvial şi argotic, plastic şi expresiv al limbii române. Expresivitatea acestor cuvinte şi expresii patrunse în ultima vreme în terminologia de argou sau argotizanta – care sunt la origine termeni specializaţi, tehnico-ştiinţifici, chiar livresti / savanţi (de ex. *profundor*, *a skipa*, *trotilat*) se bazeaza tocmai pe efectul de insolit provocat de depărtarea dintre domeniile – lexicale şi referenţiale – astfel asociate. Acest lucru este interesant din cel puţin două puncte de vedere: pe de o parte, pentru că se poate observa dimensiunea apetenţei pe care o are limba comună – în general – pentru registrul figurat şi concreteţea exprimării, iar pe de altă parte fiindcă terenul lexical corespunzător domeniului stilistic al limbii sus-citat este marcat printr-o destul de mare distanţă culturală a utilizatorilor faţă de domeniul de orientare ştiinţifico-tehnică / tehnico-ştiinţifică.

Ar putea părea greu de crezut că delincvenţii, oamenii fără căpătâi, copiii străzii, adolescenţii (liceeni, sportivi, *rockeri* etc.) nonconformişti, cu o exprimare „colorată", vin prea des sau sistematic în contact cu termenii de extracţie tehnico-ştiinţifică, şi totuşi dicţionarele de argou şi termeni familiari pe care le-am consultat (în special: Traian Tandin, *Limbajul infractorilor*, Editura *Paco*, Bucuresti, 1993, Nina Croitoru-Bobârniche, *Dictionar de argou al limbii române*, Editura *Armina*, Slobozia, 1996, Anca Volceanov, George Volceanov, *Dictionar de argou şi expresii familiare ale limbii române*, Editura *Livpress*, 1998, Bucuresti), ca şi fişele de cuvinte pe care le-am întocmit personal abundă în cuvinte şi expresii ca: *abataj*, *academie*, *acciz*, *acut*, *ambasadă*, *a amputa*, *a anestezia*, *antene*, *armură*, **a se autoservi*,[1] *bordaj*, *botanist*, *boxe*, *brand*, *buşon*, *clişeu*, *colegiu*, *colimator*, *compas*, *decor*, *a degresa*, *diagramă*, *dinamită*, *a dizolva*, *ecologist*, *ecran*, *escală*, *extemporal*, *extremă*, *falset*, *fază*, *finanţe*, *flanc*, *flotă*, *gabarit*, *a glisa*, *hamlet*, *hemogramă*, *hidrogen sulfurat*, *inamic*, *incintă*, *index*, *interval*, *jargon*, *labirint*, *laborator*, *laminor*, *a lifta*, *ludovici*, *luxat*, *malaxoare*, *manetă*, *manifest*, *mufă*, *mulaj*, *muniţie*, *nivel politic*, *orbită*, *oxidat*, *paralel*, *paranteze*,

[1] Termenii din lista de faţă care sunt marcaţi cu asterisc provin din propriile noastre fişe şi observaţii.

BDD-A5527 © 2007 Universitatea din Piteşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:52 UTC)

parapantă, *parlament*, *a percuta*, *perfuzie*, *perimetru*, *piramidă*, *placaj*, *polizor*, *precipitații*, *prefix*, *recital*, *regizor*, *a se reseta*, *rozetă*, *satelit*, *scenariu*, *a skipa*, *solvabil*, *sonor*, *tandem*, **tarantele*, *a teleporta*, *teorie*, *teuton*, *timpan*, *torpilat*, *torpilă*, *a traduce*, *tranzistor*, *trombonist*, *a trotila*, *umoare*, *vernisaj*, *volum*, ca şi în creații glumețe precum: *cheops*, **a (se) criza*, *insuficiență castronală*, *negrocalmin*, *ocularist*, *penalistă*, *pitecantrop cu diodă*, *stronțişor*, *a testicula* etc.

Contactul unor astfel de indivizi cu acest tip de cuvinte nefiind nici direct, nici frecvent, nici sistematic, iar însuşirea termenilor respectivi nefăcându-se, cel mai adesea, în mod conştient – întrucât e limpede că subiecții respectivi îi **aud** numai, îi „prind din aer", considerăm că prezentarea, analizarea şi ilustrarea acestor termeni neologici de **specialitate** (uneori **strictă**) şi a felului în care ei şi-au croit drum către vocabularul familiar, (sub)colocvial sau argotic constituie un bun „studiu de caz" pentru lexicolog – dar şi pentru lexicograf – dacă ar fi să ne gândim doar la abundența şi varietatea lor incredibile. Remarcile incluse în prezenta contribuție au ca obiect apartenența termenilor fişați la anumite domenii de specialitate, urmând ca observațiile privind schimbările de sens subiacente, precum şi mecanismele de formare a cuvintelor care au stat la baza noilor termeni să facă obiectul unei lucrări ulterioare.

2. Demersul făcut pentru ordonarea termenilor argotici, (sub)colocviali şi familiari fişați, potrivit domeniilor de specialitate cărora le aparțin, ne-a condus la următoarea schiță de glosar cuprinzând cuvinte şi expresii provenite din limbajele de relevanță ştiințifico-tehnică:

Termeni aparținând domeniului agronomiei / agriculturii: aspersor „1. informator al poliției; 2. hoț", **bordelez** „proxenet, peşte", „băutură spirtoasă", **recoltă** „tutunul şi mucurile de țigară adunate de „chiştocari". **Termeni din domeniul zootehnic: merinos** *s. n.* „păr pubian abundent"; **Termeni din domeniul zootehniei / agriculturii: incubator** *s. n.* „arest, închisoare".

Termeni din domeniul cinegetic: a aporta **v. tr. *„1. fura; 2. aresta";*** aportat ***„1. furat; 2. arestat";*** *aportor* **s. m. *„hoț";*** *trofeu* **s. n. *„condamnare".*** *Termeni din domeniul pescuitului comercial: a traula / a da o traulare* **„(în limbajul marinarilor) *a căuta cu polonicul în oala cu ciorbă bucățile mai bune de carne".***

Termeni din domeniul agronomiei / agriculturii şi transporturilor: atelaj *„(glumeț)* iubită, amantă"; **plantație** „casă de reeducare"; **tractor** „dispozitiv pentru aprins țigara, confecționat dintr-un rulment fără bile, o cutie, o cârpă carbonizată şi o lamă îndoită", **tractoare** „încălțăminte de pânză cu talpa groasă ca basche ții, pe care o poartă tinerii".

Termeni din domeniul medicinei: acut *adj. (în expresia* ***furt acut):*** „delapidare"; **afazit** *adj.* „beat"; **a amputa** *v. tr.* „a tăia / mutila *(pe cineva)*"; **a anestezia** *v. tr.* „a lovi *(pe cineva)* în cap până la leşin"; **asistentă** *s. f.* „amantă"; **balonat** *adj.* „(om) infatuat / încrezut"; **bandaj** *s. n.* „bandă îngustă de hârtie cu ajutorul căreia deținuții fumează mucurile de țigară"; **calmant** *s. n.* „1. băutură spirtoasă; 2. prostituată, 3. femeie frumoasă; 4. amantă"; **cancer** *(în expresia* ***este cancer (de frig)***: „este foarte frig"; **a chiureta** *v. tr.* „a jefui *(pe cineva)* de toate bunurile"; **consultație** *s. f. (în expresia* ***a-i da consultație*** *(cuiva)*: „a maltrata *(pe cineva)*"; **crizat** *adj.* „(individ) nebun / înfuriat"; **demențial** *adj.* „extraordinar, fantastic"; **dezinfectant** *s. n.* „băutură alcoolică / spirtoasă"; **dezinfecție generală** *s. f. (în expresia* ***a face dezinfecție generală)***: „a consuma băuturi alcoolice tari"; **fiolă** *s. f.* „sticlă cu băutură alcoolică"; **genital** *adj.* *„(glumeț)* genial"; **grupă sanguină** *s. f. (în expresia* ***a-i lua cuiva grupa sanguină)***: „a tăia / cresta / spinteca pe cineva"; **hemogramă** *s. f.* „muşcătură până la

BDD-A5527 © 2007 Universitatea din Pitești
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:52 UTC)

sânge”; **hepatic** *s.m.* „asiatic, mongoloid”; **injecție** *s. f.* „1. mită, bacşiş; 2. raport sexual”; **a injecta** *v. tr.* „1. a da mită; 2. a poseda sexual”; **insuficiență castronală** *s. f.* „foame”; **internare** *s. f.* „arestare”; **a luxa** *v. tr.* „a păcăli, a induce în eroare”; **luxat** „păcălit, indus în eroare”; **masaj** *s. n.* „1. contact sexual; 2. joc erotic premergător actului sexual”; **negrocalmin** *s.n.* „baston de cauciuc din dotarea gardienilor”; **în ocluzie** *(glumeț)* „în concluzie”; **pacientă** *s. f.* „prostituată”; **perfuzie** *s. f.* „sticlă cu băutură alcoolică”; **pneumonie** *s.f. (în expresia **a muri de pneumonie (el – încins, glonțul – rece…)***: „1. a muri împuşcat; 2. a muri în împrejurări dubioase”; **regim** *s. n. (în expresia **a fi la regim**)*: „a nu avea relații sexuale”; **scalpet** *s. m.* „1. lovitură puternică la cap; bătaie; 2. bătăuş, huligan”; (termenul *scalpet* îşi are etimonul în substantivul *scalpel*, căruia i s-a adăugat terminația *-et(e)*, ca în *orbete*, *scapete* etc.); **S.I.D.A.** *n. pr.* „Savant-Inginer-Doctor-Academician *(poreclă dată, în timpul vieții, Elenei Ceauşescu)*”; **streptomicină** *s. f.* „coniac”; **T.B.C.** *(abrev.)* „tutun, băutură şi cafea / curve”; **a se torpila** *v. refl.* „a se îmbăta”; **torpilat** *adj.* „beat”; **a vaccina** *v. tr.* „a poseda o femeie”, **vaccinare** *s. f.* „act sexual”; **a vomita** *v. i.* „1. a da informații poliției, a pârî, a denunța; 2. a recunoaşte infracțiunea comisă, a mărturisi”.

Termeni din domeniul anatomiei şi fiziologiei: schelet umblător *s. n.* / *s. m.* „om slab, țâr”; **timpan** *s. f. (în expresia **ochiul şi timpanul / Cooperativa Ochiul şi Timpanul**)*: „Securitatea *(dinainte de decembrie 1989)*; *(azi)* S.R.I.-ul”. **Termeni din domeniul medicinei şi anatomiei / fiziologiei: respirație** *s. f. (în expresia **a face respirație gură la gură / buşon la buşon**):* „a săruta pe gură”; **retină** *s. f. (în expresia **a-şi arunca retina peste umăr**)*: „a observa ce se întâmplă în jur; a se asigura că nu este urmărit”; *(în expresia **a(-şi) pune retina / pleoapa** pe cineva)*: „a lua pe cineva la ochi”; **umoare** *s. f. (în expresia **a avea umoarea verde**)*: „a avea chef de scandal”; **varice** *s. f. pl. (în sintagma **la varice** loc. adv.* „(într-un) local unde se mănâncă la mese înalte, stând în picioare”; *expr. **a mânca la varice***: „a mânca într-un local unde se stă, la mese înalte, în picioare”; ***a atinge** / **lovi** (pe cineva) **la varice*** „a lovi tare *(pe cineva)*; a faulta *(pe cineva)*”.

Termeni din domeniul medicinei şi al chimiei: doză „o sută de mililitri de băutură spirtoasă”. **Termeni din domeniul medicinei şi al fizicii: ocularist** *s. m.* „martor ocular”; **tensiune** *s. f. (în expresia **a lua cuiva tensiunea**)*: „1. a speria pe cineva; a amenința; 2. a urmări”; **termometru** *s. n.* „bastonul de cauciuc din dotarea polițiştilor, bulan / pulan”. **Termeni din domeniul medicinei şi al sportului: alonjar** (provenit, prin sufixare, de la substantivul *alonjă*) „hoț de buzunare”.

Termeni din domeniul biologiei: balenă *s. f.* „1. duba-vagon a penitenciarelor; 2. femeie grasă”; **bizon** *s. m.* „1. persoană naivă; 2. om obişnuit / de rând”; ***bizon mioritic*** „omul / românul de pe stradă, românul de rând”; **botanist** *s. m.* „(individ) naiv, uşor de păcălit”; **cangur** *s. m.* „moldovean care merge dintr-un județ în altul în căutarea unui loc de muncă”; **delfin** *s. m.* „şeful unei bande de infractori”; **ecologist** *s. m.* „vagabond”; **erbivor** *s. m.* „vegetarian”; **focă** „*(iron.)* prostituată”; **fosilă** *s. f.* „bătrân cu idei şi atitudini învechite”; **hipopotam** *s. m.* „bărbat dezagreabil, obez, de o virilitate îndoielnică”; **jaguar** *s. m.* „1. şef; 2. jandarm”; **liană** *s. f.* „femeie posesivă”; **mastodont** *s. m.* „persoană masivă”; **meduză** *s. f.* „femeie posesivă sau senzuală”; **pinguin glazurat** *s. m.* „om / ins foarte prost”; **rechin** *s. m.* „1. deținut recidivist foarte periculos, care se bucură de cea mai mare apreciere în rândul puşcăriaşilor; 2. persoană implicată în afaceri ilegale; mafiot”; **reptilă** *s. f.* „recidivist”; **trompă** *s. f.* „nas (mare)”. **Termeni din domeniul biologiei şi electronicii: pitecantrop cu diodă** *s. m.* „bădăran, brută”.

BDD-A5527 © 2007 Universitatea din Pitești
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:52 UTC)

Termeni din domeniul chimiei: calciu *s. n.* „1. şampanie, 2. băutură întăritoare”; *(în expresia **Te fac un calciu?**)*: „1. Ți-e rău? 2. Eşti singură? 3. Pot să-ți ofer ceva de băut?”; **hidrogen sulfurat** *s. n.* „gaze intestinale”; **oxidat** *adj. (în expresia **fraier oxidat**):* „(ins) prost peste măsură”; **a flitui** „1. a ironiza *(pe cineva)*; 2. a alunga *(pe cineva)*; 3. a scuipa *(pe cineva)*”. **Termeni din domeniul chimiei şi biologiei: noxă** *s. f.* „gaze intestinale, vânt(uri)”.

Termeni din domeniul fizicii şi al chimiei: a dizolva *v. tr.* „I. *v. tr.* a ucide; II. *v. refl.* a dispărea”; **gaz** *(în expresia **a tăia gazul**)*: „*(d. boxeri)* a lovi la plex sau la ficat, a-i tăia respirația *(adversarului)*”; **stronțișor** *s. m.* „denumire generică dată copiilor născuți cu malformații congenitale în anii de după catastrofa de la centrala nucleară de la Cernobîl, din aprilie 1986”.

Termeni din domeniul fizicii şi al tehnicii: magnet *s. m.* „mână”; **paratrăsnet** *s. n.* „persoană care acceptă să i se aducă reproşuri pentru gafele altora”; **a teleporta** *v. tr.* „1. a transfera un funcționar de stat pe căi oculte, dintr-o slujbă în alta; 2. a se deplasa foarte repede, a apărea pe neaşteptate”; **țais** / *(rar)* **zeiss** „excelent, cel mai bun / foarte bun, cel mai grozav; special”. **Termeni din domeniul fizicii şi al transporturilor: aerian** *adj.* „neatent, rupt de realitate”.

Termeni din domeniul economiei: achiziție *s. f.* „bun obținut prin jaf”; ***a face o nouă achiziție***: „a avea o nouă iubită”; **a achiziționa** *v. tr.* „a fura; a aresta”; **achiziționat** „furat; arestat”; **achizitor** *s. m.* „hoț”; **activ** *s. n. (în expresia **a avea activ**)*: „a avea un cazier bogat”; **adunare generală** *s. f.* „ghiveci de legume”; **economie** *s. f. (în expresia **a face economie de lumină**)*: „a dormi”; **recepție** *s.f. (în expresia **a face recepția**):* „a fura”. **Termeni din domeniul economiei şi finanțelor: capital** *s. n.* „fesele unui deținut, ca obiect al perversiunilor sexuale”; ***a avea capital*** „a fi un infractor priceput”; *(în expresia **a avea capital**)*: „a avea un cazier bogat”.

Termeni din domeniul comercial: ambalaj *s. n.* „îmbrăcăminte”; **angró** *adv., adj.* „mult, mare; din plin” (de ex. *Bagă mânării / minciuni / nasoale / băutură angro*). **Termeni din domeniul comercial şi economic: export** *s. n. (în expresia **a ajunge la export** / **a merge la export**)*: „a muri”; **import** *s. n. (în sintagma **de import**)*: „care provine din furt”.

Termeni din domeniul financiar-contabil: acciz *s. n. (în expresia **a băga la acciz**)*: „a include la plată”; **a achita** *v. tr.* „a omorî / asasina”; **cont** *(în expresia **a lichida** (cuiva) **contul***: „a asasina *(pe cineva)*”; *(în expresia **a-şi regla conturile** (cu cineva):* „1. a pedepsi *(pe cineva)*; a se răzbuna *(pe cineva)*; 2. a ucide *(pe cineva)*”; **a depune** *v. tr.* „a aduce un infractor în arestul poliției sau în penitenciar”; **dinarist** *s. m.* „1. falsificator de bani; 2. escroc specializat în operațiuni financiare ilicite”; **a extrage** *v. tr.* „a fura din buzunare”; **finanțe** *s. f. pl.* „averea în bani a unei persoane particulare”; **a gira** *v. tr.* „a pune o vorbă bună pe lângă comandantul penitenciarului (pentru unul dintre deținuți)”; **a încasa o bătaie** / **o mardeală** / **o papară** „a lua bătaie”; **a încasa o scatoalcă** „a fi lovit cu palma sau cu pumnul”; **a încasa un frecuş** / **o papară** / **un perdaf** / **o săpuneală** „1. a fi aspru mustrat / certat; 2. a lua bătaie”; **monetar** *s. n. (în expresia **a-i face cuiva monetarul**)*: „a jefui pe cineva”; **registru** „cazier judiciar, antecedente penale”; **solvabil** *adj. (în expresia **băiat solvabil**)*: „persoană dispusă să dea mită pentru a-şi rezolva problemele”.

Termeni din domeniul finanțelor şi din cel economic: cotă *s. f.* „informație dată organelor de urmărire penală”; **cupon** *s.n. (în expresia **a băga cuponul în fabrică**)*: „*(glumeț, d. bărbați)* a avea contact sexual cu o femeie”; **decont** *(în expresia **a-i face cuiva decontul**)*: „a pedepsi pe cineva, a se răzbuna pe cineva”.

BDD-A5527 © 2007 Universitatea din Pitești
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:52 UTC)

Termeni din domeniul serviciilor: colet „deținut care este transportat de la un penitenciar la altul într-un vagon special al trenului”; **taxatoare** *s. f.* „prostituată”; **toaletă** *(în expresia* ***a face*** *cuiva* ***ultima toaletă)***: „1. a maltrata *(pe cineva)*; 2. a asasina *(pe cineva)*”

Termeni din domeniul geografiei: inundație *s. f.* „loc unde se află sau unde apare un polițist, zonă primejdioasă pentru un infractor”; **junglă** *s.f.* „loc sordid”; **precipitații** *s. f. pl.* „salivă”; ***(în expresia a vorbi cu precipitații)***: „a stropi pe cineva cu salivă în timp ce vorbeşti”; **Cuba!** *interj. (adol.)* „Bravo! Perfect!”; **Radio Erevan** *n. pr. (glumeț)* „sistemul de propagandă oficială din U.R.S.S. şi România socialistă (mai ales prin mass media), prezentat *(îndeosebi printr-o serie de anecdote, foarte populare şi cu accente absurde)* ca ineficient şi grotesc”; **Madagascar** *(în expresia* ***de Madagascar)***: „de aia; pentru că aşa vreau eu, de chichi / kiki”; **Maracana** *n. pr.* „bază sportivă în locul unde se execută instrucția disciplinară”. **Termeni din domeniul geografiei şi al fizicii: temperatură** *s. n. (în expresia* ***a avea temperatură)***: „1. a fi nebun, a fi bolnav psihic; 2. a fi înfierbântat (de) la băutură, a fi beat”.

Termeni din domeniul astronomiei: a eclipsa *v. refl.* „a se face nevăzut”; **orbită** *s. f. (în expresia* ***a intra pe orbită)*** „1. a comite infracțiuni care aduc mulți bani, a trage un tun / tunuri; 2. a fi în formă, a acționa cu succes”.

Termeni din domeniul istoriei: armură *s. f.* „haine bune *sau* elegante, îmbrăcăminte elegantă / festivă”; **balcanolog** *s. m.* „demagog, om politic corupt”; **cavaler de Kurlandia** *s. m.* „homosexual”; **cheops** *s. m.* „1. miop; 2. chior, ambliop”; **cicero** *(în expresia* ***a fi tuns cicero)***: „a fi tuns chel / chilug”; **genocid** *s. n.* „băutură spirtoasă contrafăcută”; **herțog** *s. m. (pr.)* „client cu dare de mână şi comportament nobilă, respectuos cu femeile”; **teuton** *s. m.* „scandalagiu, derbedeu, vagabond, mitocan”. **Termeni din domeniul istoriei şi al politicii: partizan** *s. m.* „infractor cu experiență, care nu-i denunță pe ceilalți din breaslă”. **Termeni din domeniul istoriei şi al mitologiei: oracol** *s. n.* „gură”; *(în expresia* ***a avea oracol bun)***: „a fi un bun orator”; **labirint** *s. n.* „penitenciar”. **Termeni inspirați din domeniul istoriei şi al geografiei: poloponez** *s. m.* „anus”.

Termeni din domeniul juridic: clemență *s. f.* „infractoare începătoare”; **corecționar** *s. m.* „1. deținut minor venit din şcoala de reeducare, 2. hoț specializat pe furtul de îmbrăcăminte din magazine”; **crimă (şi pedeapsă)** *adj. invar.* „formidabil, extraordinar”; **criminal** *adj.* „formidabil, extraordinar”; **decrețel** *s. m.* „copil născut în perioada 1969-1990 (în special, în prima parte a acestei perioade)”; **delapidare cu ranga** „1. furt urmat de crimă, tâlhărie; 2. viol”; **a executa** *v. tr.* „a bate, a lovi”; a executa pe cineva „a jefui (pe cineva)”; **a împroprietări** *v. tr.* „a condamna la închisoare”; **penalistă** *s. f.* „prostituată de cea mai joasă speță”; **țigară penală** „țigară făcută de deținuți din mucurile de țigară înfăşurate în hârtie de ziar”. **Termeni din domeniul juridic şi al istoriei: exilat** *adj.* „arestat, închis”. **Termeni din domeniul juridic şi al sportului: tripleta de aur a judiciarului** *s. f.* „oamenii vechi şi cu experiență din poliție; şefii din Ministerul de Interne”.

Termeni din domeniul lingvisticii: jargon *s. n. (în expresia* ***a arunca jargoane)***: „a folosi cuvinte potrivite pentru a convinge pe cineva sau pentru a reuşi într-o acțiune”; ***jargoane de popă de țară*** „povestiri *sau* întâmplări ştiute”.

Termeni din domeniul literaturii: literă *s. f. (în sintagma* ***trei litere*** *s. f. pl.)*: „dos, fund, şezut”; *(în expresia* ***Mişcă-ți trei litere de aici!)***: „Pleacă! Şterge-o!” Fă-mi loc!”; **a traduce** *v. tr.* „a trăda, a vinde *(pe cineva)*”; **tradus** „trădat, vândut”. **Termeni din domeniul literaturii şi al tehnicii tipografice: a imprima** *v. tr.* „1. a lua amprentele digitale; 2. a aresta”; **ghilimele** *s. f. pl. (în expresia* ***a intra la ghilimele)***: „a

BDD-A5527 © 2007 Universitatea din Pitești
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:52 UTC)

fi interogat, a fi anchetat"; **texte** *s. n. pl.* „1. minciuni; 2. conversație; gargară"; ***a (nu) avea texte cu cineva*** „a (nu) fi în relații (bune) cu cineva"; ***(a umbla cu) cu texte anexe*** „(a se ține de) palavre, promisiuni goale, exagerări *sau* minciuni"; **textier** *s. m.* „(ins) bun de gură / palavragiu şi şmecher, (aparent) convingător". **Termeni din domeniul literaturii şi al mass media: jurnal** *s. n. (în expresia* ***a avea jurnal****)*: „a avea un cazier bogat". **Termeni din domeniul mass media: interviu** *s. n.* „declarație dată la poliție, la procuratură sau în fața instanței de judecată".

Termeni din domeniul artelor: artist / artizanat *(în expresia* ***a se da artist / artizanat****)*: „a-şi da aere"; **a bisa** *v. tr. (d. elevi sau studenți)*: „a repeta un an de studiu"; **decor** *s. n. (în expresia* ***a schimba decorul****)*: „*(d. un infractor)* a pleca în altă localitate pentru a i se pierde urma"; **figurant** *s. m.* „deținut antipatizat de ceilalți pentru că se crede superior lor"; **film** *s. n.* – în expresiile: ***a da filmul înapoi***: „a reconstitui faptele"; ***a (i) se rupe filmul*** „a se întrerupe brusc o acțiune *sau* starea de conştiență (a cuiva)"; ***asta-i din alt film*** / ***la filmul ăsta n-ai fost cu mine*** „asta este altă situație; nu ştiu despre ce vorbeşti"; **hamlet** *s. m.* „1. indispensabil; 2. homosexual"; **harpist** *s. m.* „homosexual"; **impresar** *s. m.* „minor dintr-un centru de reeducare, cu un comportament teribilist"; **impresii** *s. f. pl.* „deținuți (sau minori dintr-un centru de reeducare) care vor să pară descurcăreți sau şmecheri, dar în realitate nu sunt"; **interpret** *s. m.* „1. informator, denunțător; 2. pahar de rachiu"; **julietă** *s. f.* „iubită, amantă"; **mască** *s. f.* „1. figură, față; 2. disimulare; 3. persoană proastă"; *(în expresia* ***a lăsa*** *(pe cineva)* ***mască****)*: „a ului, a lua prin surprindere *(pe cineva)*"; **ludovici** *s .m . pl.* „indispensabil"; **matineu** *s. n. (în expresia* ***a merge la matineu****)*: „*(d. hoți)* a acționa dimineața"; **oteli** *s. m. pl.* „indispensabili"; **paspartu** „şperaclu"; **a viziona** *v. tr.* „a reconstitui faptele"; **piruetă** *s. f. (în expresia* ***a face piruetă****)*: „a fugi, a se face nevăzut"; **recital** *s. n. (în expresia* ***a da recital****)*: „1. a fura, a da cu jula; 2. *(sport. etc.)* a evolua / a se prezenta cu mult deasupra adversarilor"; **regizor** *s. m.* „şef al unei bande de spărgători"; **scenariu** *s. n.* „plan al unei infracțiuni"; **scenă** *s. f. (****a-i face*** *(cuiva)* ***o scenă****)*: „a-i aduce *(cuiva)* imputări violente"; **solist** *s. m.* „infractor care acționează singur"; **solo** *adj.* „1. singur; 2. burlac, celibatar"; **sonor** *s. n. (în expresia* ***a avea sonorul mare****)*: „a vorbi tare": **spectacol** *s. n. (în expresia* ***a se da în spectacol****)*: „a încălca regulamentul din penitenciar; a face abateri fără a se feri de cadre"; **talente** *s. n. pl. (în expresiile:* ***a face talente*** „a fi exagerat de pretențios"; ***a-şi da talente*** „a se crede important, a fi infatuat"; **tangou** *s. n. (în expresia* ***a lua la tangou****)*: „1. a lua la întrebări *(pe cineva),* a interoga, a cerceta; 2. a critica *(pe cineva)*"; **Twin Peaks** *n. pr.* „S.R.I."; **vernisaj** „actul deflorării: începerea vieții sexuale". **Termeni din domeniul artelor şi tehnicii: a desena** „a denunța *(pe cineva)*".

Termeni din domeniul mitologic şi artistic: centaur *s. m.* „cetățean străin"; **dalilă** *(eufem.)* „prostituată". **Termeni din domeniul culturii clasice: ipse** / *(rar)* **ipsi** *pron.* „eu (însumi); mandea".

Termeni din domeniul muzicii: accelerando *(interj.)* „fugi!"; **capelmaistru** *s. m.* „şeful unei bande, infractor temut"; **concertist** *s. m.* „infractor care acționează singur"; **do-re-mi** *s. invar.* „furt de aparatură audio"; **fagot** *s. n.* „penis"; **falset** *s. n.* „bani furați"; **flautistă** *s. f.* „prostituată care practică felația"; **instrumentist** *s. m.* „informator"; **muzică** *s. f. (în expresia* ***a face muzică****)*: „a plânge, a protesta"; ***muzică sifilitică de compozitori nebuni*** „muzică simfonică"; **orchestră** *s. f.* „grup de infractori, de vagabonzi"; **terță** *s. f. (în expresia* ***a fi în terță****)*: „*(înv.)* a fi în jenă financiară"; **tril** *s. n.* „anunț în caz de pericol"; **trombon** „minciună, păcăleală"; **tromboni** *v. tr.* „a păcăli, a minți"; **trombonist** „mincinos"; **trompetist** „informator, denunțător, delator"; **vocaliză** *s. f.* „zbieret, țipăt".

BDD-A5527 © 2007 Universitatea din Pitești
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:52 UTC)

Termeni din domeniul matematicii: număr *s. n.* „contact sexual”; **a rezolva** *v. tr. (în expresia **Te-am rezolvat!**)*: „1. (Îți promit că) te pot ajuta! 2. Te distrug! (Las’că) ți-arăt eu ție!”; **paralel** *adj. / adv. (în expresia **a-i fi paralel** (ceva / cineva)*: „a-i fi indiferent”; **paralele** *s. f. pl.* „picioare drepte”; **perimetru** *s. n. (în expresia **a intra în perimetru**)*: „a intra în atenția poliției, a fi lucrat de poliție”; **perpendicular** *adj. / adv. (în expresia **a-i fi perpendicular** (ceva / cineva)*: „a-i fi indiferent”. **Termeni din domeniul matematicii, al istoriei şi al arhitecturii: piramidă** *s. f.* „nas mare”. **Termeni din domeniul matematicii şi al sportului: zero-zero** *s. n.* „WC, toaletă”.[1] **Termeni din domeniul matematicii şi al tipografiei: paranteze** *s. f. pl.* „picioare crăcănate”.

Termeni din domeniul tehnicii generale: agregat *s. n.* „porc tăiat de Crăciun”; **a ajusta** *v. tr.* „a spinteca *(pe cineva)* cu cuțitul, a tăia *(pe cineva)* cu cuțitul”; **amortizoare** *s. n. pl.* „sâni”; **antene** *s. f. pl.* „1. urechi; 2. informatori; 3. lucrători S.R.I.”; ***a avea antene*** „a fi bine informat”; **a asfalta** *v. tr.* „a acosta bărbați, a face trotuarul”; **ataş** *s. n.* „fesele unei femei”; **avariat** *adj.* „1. tatonat, sondat (în vederea unui furt); 2. bătut (tare); mutilat; accidentat”; **bandă** *s. f. (în expresia **pe bandă rulantă***: (în)continuu, permanent, nonstop; ***Eşti un soi de merge banda** (se spune cuiva care e un om de nimic)*; ***Banda!** (se spune cuiva care a fost păcălit)*; **basculant** *s.m.* „bețiv”; **basculă** *s. f. (în expresia **mare sculă pe / de basculă**)*: „persoană care se consideră (în mod nejustificat) foarte importantă”; **contor** *s. n. (în expresia a face contorul*): „a practica felația”; **cric** *(în expresia **a fi pe cric***: „a fi asasinat”; ***Cricul sus!** (în armată)*: „piciorul sus!”; **a cupla** „I. *v. tr.* a trage la măsea; 2. *v. refl.* a începe o relație amoroasă”; **defect** *adj. (în expresia **a fi defect**)*: „a fi bolnav”; **a degresa** *v. refl.* „a consuma băuturi alcoolice”; **depanator** *s. m.* „medic chirurg”; **a derula** *(în expresia **a derula banda***: „a vorbi mult, a face mărturisiri complete”; **diferențial** *s. n.* „şezut, fese, fund”; **fabrică** *s. f. (în expresia **a lua în fabrică**)*: „1. a reproşa, a certa; a cere socoteală; 2. a bate”; *(în expresia **a băga cuponul în fabrică**)*: *„(glumeț, d. bărbați)* a avea contact sexual cu o femeie”; **forar** *„(iron.)* homosexual, pederast”; **gabarit** *s. n. (în expresia **a avea gabarit(ul) depăşit**)*: „a fi (foarte) gras”; **gazometru** *s. n.* „fese de femeie”; *(în expresia **a da cu gazometrul de pământ**)*: *„(d. femei, iron.)* a avea picioare scurte”; **ghidon** *s. n. (în expresia **a-i strâmba** (cuiva) **ghidonul**)*: „a lovi, a răni *(pe cineva)* la cap”; **a glisa** *v. i.* „a bea, a consuma alcool”; **izolator** *s. m.* „gardian, subofițer de penitenciar”; **laminor** *s. n.* „anus”; **laminorist** *s. m.* „homosexual”; **lift** *s. n. (în expresia **a intra cu liftul în pom**)* „a fi într-o stare avansată de ebrietate”; **luft** *„(sport)* şut pe lângă minge / puc”; **malaxoare** *s. n. pl.* „dinți”; *(în expresia **a băga la malaxoare**)*: „a mânca, a mesteca”; **manetă** *s. f.* „penis în erecție”; **manivelă** *„(peior.)* onanist”; *(în expresia **a face manivela**)*: a se masturba; **a monta** *v. tr. (în expresia **a monta pe cineva la treabă**)*: „a îndemna *(pe cineva)* la infracțiune”; **motor** *s. n.* „inimă”; **patefon** *„(iron., înv.)* 1. soacră; 2. copil mic”; **pedală** *(în expresia **a da pedală**)*: „a o şterge, a se face nevăzut”; **perforator** *„(glumeț)* penis”; **polizor** „anchetă, cercetare; interogatoriu”; **a pompa** *v. tr.* „1. a lăuda *(pe cineva)* pentru ca persoanei respective să-i scadă vigilența. 2. a induce în eroare. 3. a instiga la ceartă. 4. a poseda sexual o femeie.”; **pompe** *s. f. pl. (în expresia **a-şi da pompe**)*: „a se săruta cu pasiune”;

[1] Etimonul termenului pare să fie engl. *loo* (folosit mai ales în limbajul copiilor şi provenit, credem, de la *Waterloo*) cu sensul de „toaletă”, în care ultimele două litere – *oo* – au fost interpretate ca fiind două cifre *0* „zero”; dicționarele englezeşti dau altă etimologie lui *loo*: “perhaps from French *lieux d’aisance* water closet” (*Collins Electronic Dictionary Data*, Collins Harper Publishers, 1992).

BDD-A5527 © 2007 Universitatea din Pitești
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:52 UTC)

presă *(în expresia **a intra la presă**)*: „a fi anchetat”; **rabatate** *s. f. pl.* „lovituri în coloana vertebrală, pe care deținutul le primește fiind obligat să stea aplecat”; **rateuri** *s. n. pl. (în expresia **a da rateuri**)*: „a avea un eșec / eșecuri”; **reparație capitală** *(în expresia **a intra în reparație capitală**)*: „*(glumeț)* a nu mai consuma alcool *(din motive de sănătate)*”; **a rigli** *v. refl.* „a se uita, a scruta”; **robinet** *(în expresia **a da drumul la robinet**)*: „a denunța (pe cineva)”; **rodată** *adj. f.* „*(d. o femeie)* cu experiență sexuală bogată”; **satelit** *s. m.* „spirt medicinal (care se consumă în loc de băutură alcoolică)”; **sifonar** „delator, denunțător, informator”; **sifoneală** „furnizare de informații”; **supapă** *s. f.* „noroc, șansă”; **tandem** *s. n.* „poziție erotică în care partenerii stau unul în brațele celuilalt, așezați pe un fotoliu sau scaun”.

Termeni din domeniul construcțiilor: balast / *(var., rar)* **balastru** *s. n.* „mâncare de orez *(în armată sau la închisoare)*”; **beton** *s. n.* „I. *s.n.* 1. om sigur, de încredere, 2. probă; 3. alibi (foarte bun). II. *adj.* 1. solid; inatacabil; impecabil; de încredere; 2. *(d. apărare, la fotbal)* impenetrabil”; ***beton penal*** „arpacaș (mâncat în penitenciar)”; **buldozer** *s. n.* „1. individ beat; 2. individ masiv şi puternic”; **a demola** *v. tr.* „1. a compromite *(pe cineva)*; a distruge *(pe cineva)* din punct de vedere profesional *sau* social; 2. a năuci *(pe adversar)* cu lovituri”; **demolat** *adj.* „frânt de oboseală”; **compresor** *s. n. (în expresia **a intra la compresor**)*: „a fi interogat, a fi anchetat”; **conducte** (**penale**) *s.f.* „macaroane *(ca fel de mâncare în penitenciar sau în armată)*”; **renovare** *(în expresia **a fi în renovare capitală**)*: „a-şi face toate analizele medicale”; **salon**[1] *s. n.* „închisoare”; **salon**[2] *adj. invar.* „*(d. oameni)* bun, înțelegător; pe care se poate conta”; **subsol** „organul genital feminin”; **şantier deschis** *s. n.* „încrucișare de întrebări ale polițiștilor sau ale juriştilor care anchetează un infractor”. **Termeni din domeniul construcțiilor şi al tehnicii generale: plombe** *(în expresia **a scoate cuiva plombele**)*: „a lovi pe cineva peste față”; ***…de i-au sărit plombele*** „…într-un grad extrem, teribil de mult / puternic”; **rozetă** „1. orificiul anal; 2. *(rar)* himen *sau* vulvă”.

Termeni din domeniul forestier, al mineritului şi al industriei de prelucrare a cărnii: abataj *s. n. (în expresia **lovit / atins la abataj**)*: „spintecat, lovit la burtă”. **Termeni din domeniul tehnicii şi al comerțului: depozit** „stomac”.

Termeni din domeniul tehnicii tipografice: presă *s.f. (în expresia **a intra la presă**)*: „a fi interogat, a fi anchetat”; **indigo** *s. n.* „infractor din aceeaşi tagmă / profilat pe acelaşi tip de delicte”; *(în expr. **tras la indigo**)*: „*(fig.)* asemănător, identic”.

Termeni din domeniul tehnicii generale şi al transporturilor: a se ambala *v. refl.* „1. a se mânia; 2. a se entuziasma; 3. a se lansa într-o discuție”; **caroserie** *s. f.* „corp, trup”; ***a îndoi** (cuiva) **caroseria*** „a lovi, a bate *(pe cineva)*”; **elice** *s. f.* „limbă”; *(în expresia **a face elice**)*: „a schimba de mai multe ori poziția partenerei în timpul actului sexual”; **lest** *s. n.* „oameni”; **marşarier** *s. n. (în expresia **a băga (în) marşarier**)*: „a bate în retragere pe ruta de întoarcere”. **Termeni din domeniul tehnicii generale, al transporturilor şi al chimiei: motorină** „rom”.

Termeni din domeniul tehnicii generale şi al tehnicii militare: colimator *s. n. (în expresia **a lua în colimator**)*: „1. a critica aspru (pe un subaltern); 2. a ține sub observație comportamentul sau acțiunile unei persoane cu scopul de a-i descoperi cu orice preț greşeli şi puncte slabe: 3. a curta o persoană de sex opus”; **a percuta** *v. i.* „1. a executa un ordin (repede / fără crâcnire); a acționa prompt; 2. a înțelege imediat o aluzie”; **rachetă** *s. f.* „gaze intestinale”.

Termeni inspirați din domeniul tehnicii şi cel pedagogic-educațional: linginer *s. m.* „bețivan, alcoolic”. **Termeni din domeniul tehnicii şi al artelor: reflector** *s. n.* „chelie”. **Termeni din domeniul tehnicii şi al sportului: aparate** *s. n. pl. (în expresia **a fi la aparate**)*: „a se afla în timpul contactului sexual”.

BDD-A5527 © 2007 Universitatea din Pitești
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:52 UTC)

Termeni din domeniul industriei textile şi comerțului: filator / filor „persoană care execută o operațiune de filaj; urmăritor”; **tapiserie** „1. haine; 2. fund”; **a tapisa** „a desfigura *(pe cineva)* în bătaie”; **textilă** *s. f. / pl.* **textile** „(obiect de) îmbrăcăminte”; **textilist** *s. m.* „*(în jargonul nudiştilor)*: care poartă costum de baie pe plajă”;

Termeni din domeniul transporturilor: a accelera *v. i.* „a părăsi în fugă locul infracțiunii”; **aerodrom** *s. n.* „chelie”; **alconaut** *s. m.* „beţiv, alcoolic”; **anvelope** *s. f. pl.* „şoşoni”; **avion** *s. n. (în expresia **a-i cădea** (cuiva) **avionul**): „(d. un mesaj trimis din celulă în celulă)* a fi interceptat de gardieni”; *(în expresia **a trimite avion**):* „a trimite un mesaj dintr-o celulă în alta sau dintr-un penitenciar într-altul *(prin gardian, prin alfabetul Morse, printre gratii, prin deținuții transferați etc.)*”; **bompres(or)** *s. n. (în expresia **a avea bompresorul / bompresul mare**)*: *(în limbajul marinarilor)*: „a avea nasul mare”; **bord** *s. n. (în expresia **a lua la bord**)*: „a bea”; ***a fi luat la bord*** „a fi beat”; **bordaj** *s. n.* „sâni”; **a debarca** *v. tr.* „a concedia, a înlătura *(pe cineva)*”; **a decapota** *v. tr.* „a lovi *(pe cineva)* până la leşin”; **decola** *v. i.* „a evada din penitenciar”; **escală** *s. f. (în expresia **a face o escală**)*: „a se opri la un local public înainte de a ajunge acasă”; **flotă** *s. f. (în expresia **a avea flotă**)*: „*(d. o potențială victimă)* a avea bani”; **ghidon** „cap, țeastă”; **a ghidona** *v. tr.* „1. a teroriza, a forța / sili *(pe cineva)* să facă ceva; 2. a bate, a lovi”; **haltă** *(în expresia **a face o haltă**)*: „a se opri la un local public înainte de a ajunge acasă”; **intersecție** *s. f. (în expresia **a ieşi la intersecție**)*: „a avea întâlnire cu cineva”; **a îmbarca** *v. tr.* „1. a aresta; 2. a închide; 3. a transfera dintr-un penitenciar într-altul”; **manevrant** „intrigant, om rău, pervers”; **mobră** „metodă de tortură în timpul anchetei, constând în legarea mâinilor infractorului între doi pereți şi fixarea picioarelor cu ajutorul a două inele prinse pe un postament pentru a nu se putea mişca”; **a pedala** *v. i.* „a o şterge, a se face nevăzut”; **a remorca** „1. a lua cu sine *(o persoană)*; a târî cu sila *(o persoană)*; 2. a ataşa *(pe cineva)* unui grup”; **remorcă** „1. soție, 2. persoană care urmăreşte pe altcineva”; **schimbător de viteză** *s. n.* „penis în erecție”; **semafor** *s. n.* „ochi”; **şalupă** „pantof scâlciat”; **şalupe cu scârț** „pantofi cu toc”; **tampoane** *s. n. pl.* „sâni”, **tampon** *(în expresia **Bagă tampon!**)*: „Împinge! Hai!”; **a tampona** *v. tr.* „a avea relații sexuale *(cu cineva)*”; **tender** *s. n.* „fese voluminoase”; **tramvai** „traseul pe care circulă obiectele introduse ilicit într-o închisoare”; **tiristă** *s. f.* „prostituată care acționează mai ales în compania şoferilor de TIR”; **traseu** *s. n. (în expresia **băiat de traseu**)*: „(deținut) cumsecade, de treabă”; **traseistă** *s. f.* „prostituată care acționează în zonele cu circulație auto intensă (de obicei, pe şoseaua de centură a marilor oraşe sau în compania şoferilor de TIR)”; **tren** „razie a poliției”; **triaj** *s. n. (în expresia **a da** (cuiva) **din fundul triajului**): „(adol.)* a lovi *(pe cineva)* cu toată puterea”.

Termeni din domeniul tehnicii de calcul, informaticii şi al utilizării computerului: calculator *s. n.* „cap de porc vândut la măcelării”; **a formata** *v. tr.* „a poseda sexual o femeie”; **a skipa** *v. tr. (în expresia **l-am skipat**)*: „l-am sărit”; **Eject!** *(interj.)* „pleacă!”; **Resetează-te!** *(interj.)* „Pleacă! Dispari!”.

Termeni din domeniul electrotehnicii şi al electronicii: baterii *s. f. pl.* „fesele atrăgătoare ale unei femei”; **boxe** *s. f. pl.* „sâni”; **a electrocuta** *v. tr.* „1. a privi *(pe cineva)* cu pasiune; 2. a îngrozi *(pe cineva)*”; **ecran** *s. n.* „față, figură”; **electric** *(în expresia **a fi în pană de curent electric**)*: „a nu dispune de mijloace financiare”; **mufă** *s. f.* „față, mutră; partea inferioară a feței, gură”); **tranzistor** *s. n. (în expresia **a avea o deviație la tranzistor**)*: „a nu gândi normal”; **radio-şanț / Radio Şanț** *s. n. / n. pr.* „1. bârfă; zvon; veste; 2. postul de radio american *Europa Liberă*”; **radio-tam-tam** *s. n.* „zvonist, deținut care îi informează pe ceilalți în legătură cu întâmplările petrecute în penitenciar”.

BDD-A5527 © 2007 Universitatea din Pitești
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:52 UTC)

Termeni din domeniul telecomunicaţiilor: taxă inversă *(în expresia **a-i veni cu taxă inversă**)*: „a avea senzaţia de vomă; a vomita”; **telefon** *s. n. (în expresia **a da un telefon**)*: „a se duce la toaletă”; *(în expresia **a face** (cuiva) **telefon**)*: „a tăia *(pe cineva)* cu cuţitul pe obraz”.

Termeni din domeniul pedagogic-educaţional: absolvent *s. m.* „infractor cu o singură condamnare la activ; deţinut care a terminat perioada de detenţie”; **academie** *s. f.* „penitenciar”; *(în expresia **a avea academie**)*: „a avea un cazier bogat”; **colegiu** *s. n.* „penitenciar”; **decan** *s. m.* „deţinutul cu cea mai mare condamnare sau cu cele mai multe condamnări”; **diplomă** *s. f.* „dosar penal”; **extemporal** *s. n. (în expresia **a da extemporal***: „a da declaraţie în scris despre o infracţiune comisă”; **facultate** *s. f.* „(perioadă de) detenţie; (viaţa la) penitenciar”; **licenţiat** *s. m.* „absolvent de liceu”; **macarencar** *s. m.* „deţinut care şi-a început pedeapsa înainte de vârsta majoratului”; **macarenco** / **Makarenko** *s. n.* „1. penitenciar; 2. pantaloni scurţi”; **reciclare** *s. f. (în expresia **a merge la reciclare**)*: „a executa o nouă pedeapsă”; **a studia** *v. tr. / v. i.* „a consuma băuturi alcoolice”; **teme** *s. f. pl. (în expresia **a-şi face temele**)*: „a da declaraţie la poliţie”.

Termeni din domeniul politic: deputat *s. m.* „complice”; **ministrul bulanelor** *s. m.* „Ministrul de Interne”; **nivel politic** *s. n. (în expresia **a i se ridica nivelul politic**): „(d. bărbaţi)* a intra în erecţie”; **parlament** *s. n.* „local public în care se consumă băuturi alcoolice”; **senat** *s. n.* „restaurant de lux”; **senator** *s. m.* „patronul unui restaurant de lux”; **tratative** *s. f. pl. (în expresia **a duce tratative**)*: „a sonda terenul pentru furat”. **Termeni din domeniul politic şi al istoriei: ilegalistă** *s. f.* „*(glum., eufem.)* infractoare, delincventă”; **manifest** *s. n.* „recurs (în justiţie)”. **Termeni din domeniul politicii şi al economiei: comitet** *s. n. (în expresia **a fi (om) de comitet**)*: „a fi bun, a fi om înţelegător / de înţeles”). **Termeni din domeniul diplomaţiei: ambasadă** *s. f. (în expresia **a strica ambasada**)*: „a rupe relaţiile cu cineva”; **ambasador** *s. m.* „1. complice la un delict; 2. proxenet, peşte”.

Termeni care îmbină referinţa ţinând de domeniul medicinei cu aceea politică: cleptoclatură *s. f.* „persoane corupte din vârful ierarhiei politice”.

Termeni din domeniul militar: aghiotant *s. m.* „hoţ începător; însoţitor al unui hoţ, complice”; **arsenal** *s. n.* „argumente convingătoare”; **binoclu** / **benoclu** *s. n.* „ochi”; **a se binocla** / **benocla** *v. refl.* „a se uita, a privi (cu atenţie), a studia (pe cineva)”; **blindat** *adj.* „redus mintal, prost”; **bombă** *s. f.* „1. local de categorie inferioară, local rău famat; 2. veste / ştire senzaţională; turnură neaşteptată; rezultat surprinzător într-o competiţie sportivă; 3. *(înv.)* speluncă devenită loc de adăpost al vagabonzilor”; **brand** *s. n. (în expresia **a da cu brandul**)*: „a lovi (tare) cu pumnul”; **F 16** „(ins) foarte beat”; (etimonul termenului *F 16* este acronimul omolog, folosit pentru a denumi, codat, un avion de observaţie / spionaj de producţie americană, numit şi *Stealth*); **flanc** *s. n.* „buzunar lateral”; *(în expresia **a servi la flanc**): „(în jargonul hoţilor de buzunare)* a fura dintr-un buzunar lateral / exterior al victimei”; **grenadă** *s. f. (în expresia **pieptănat cu grenada**)*: *adj.* „cu părul vâlvoi, ciufulit”; **inamic** *s. m.* „poliţist”; **locotenent-colonel** „chiştoc mare de ţigară”; **a mitralia** „I. *v. tr.* a bate *(un document etc.)* rapid la maşina de scris; II. *v. i.* a vorbi foarte repede (şi mult)”; **muniţie** *s. f. (în expresia **a da / oferi muniţie de calibru greu**)*: „*(d. organele de ordine)* a aduce dovezi concludente pentru ca un infractor să fie incriminat”; **sentinelă** *s. f.* „soţie, consoartă”; **spion** *s. m.* „1. ac de siguranţă; 2. unealtă în formă de V cu care hoţii forţează sau deschid uşa când cheia este în uşă”; *(în expresia **are spion**)*: „buzunarul în care se află banii este închis cu ac de siguranţă”; **torpilă** *s. f.* „sticlă cu băutură alcoolică”; **tranşee** *(în expresia **a fi în tranşee**)*: „a avea o existenţă chinuită”.

BDD-A5527 © 2007 Universitatea din Piteşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:52 UTC)

Termeni din domeniul militar, tehnic şi al chimiei: trotil *s. n.* „alcool; spirt; băutură alcoolică tare”, **a trotila** I. *v. refl.* „a se îmbăta; a bea””; II. *v.i.* ***„(d. prostituate)*** a face trotuarul”, **trotilat** *adj.* „în stare avansată de ebrietate, beat”. **Termeni din domeniul militar şi juridic: instrucţie** „bătaie încasată la secţia de poliţie”. **Termeni din domeniul militar şi din transporturi: *Baba şi elicopterul / mitraliera*** *(expr. folosită d. două lucruri care n-au nimic în comun).*

Termeni din domeniul militar şi al sportului: paraşută „1. femeie de moravuri uşoare / îndoielnice; 2. prostituată”; **parapantă** „prostituată; femeie de moravuri uşoare”.

Termeni din domeniul sportiv: alpinist *s. m.* „hoţ de locuinţe”; **a dribla** *v. tr.* „a păcăli ***(pe cineva)***”; **a faulta** *v. tr.* „a lovi rău ***(pe cineva)***, a bate rău ***(pe cineva)***”; **fentă** „păcăleală, înşelăciune”; **gardă** ***(în expresia boxer cu garda inversă)***: „homosexual”; **a lifta** *v. tr.* „a înşela”; **Maradona** *n. pr.* „metodă de jaf constând în percheziţionarea victimei de către infractori deghizaţi în poliţişti”; **maseur** „bătăuş, derbedeu”; **meci** ***(în expresia a avea un meci cu cineva)*** „a avea o dispută sau un diferend cu cineva”; ***(în expresia* începe meciul)**: „începe scandalul *sau* bătaia”; **ofsaid** *s. n. (în expresia* ***a fi în în ofsaid)***: ***„(fig.)*** a acţiona în mod necinstit, a comite un act ilegal”; **Olimpiadă** *s. f. (în expresia* ***a fi la olimpiadă)***: „a suferi o perioadă mare de detenţie”; **placaj la ţurloaie** „lovitură peste ţurloaie”; **schiuri** ***(în expresia a fi pe schiuri)***: „1. a fi foarte beat; 2. a fi obosit; 3. a fi terminat”; **slalom** *s. n. (în expresia* ***a face slalom)***: „1. a evita o situaţie neplăcută; 2. a se feri să se întâlnească cu poliţia”; **sportiv karatist** *s. m.* „homosexual”; **trambulină** *s. f. (în expresia* ***a sări de la trambulină)***: ***„(d. hoţii de locuinţe)*** a escalada balconul; a sări de la balcon”; **tuşă** *s. f. (în expresia* ***a face tuşa)***: ***„(sport)*** a fi jucător de rezervă”.

Termeni de apartenenţă referenţială multiplă (aparţinând lexicului interdisciplinar): **bază** *s.f.* „1. loc de întrunire a unei bande de infractori; 2. sediul poliţiei; ***(în expresia a fi luat la bază / a băga la bază)***: „a fi arestat (de către poliţişti)”; **bazin** *s. n. (în expresia* ***a fi tare în bazin)***: „a avea şezutul mare”; **buşon** *s. n. (în expresia* ***a face respiraţie buşon la buşon)***: „a săruta pe gură”; ***buşon la buşon***: „1. respiraţie gură la gură; 2. sărut”; **buton** *s. n.* „mamelon”; **cabinet** *s. n. (în expresia* ***a avea cabinet)***: „a avea situaţie materială bună”; **cartuş** „1. amestec de rugină şi var, învelit într-o cîrpă uscată, pe care deţinuţii îl aprind prin frecare pe cimentul podelei; 2. *(glumeţ)* virilitate, potenţă; spermă; 3. ambalaj de carton care conţine zece pachete de ţigări; conţinutul ambalajului respectiv”; ***(în expresia a merge la cartuş)***: „a fi condamnat la moarte”; **clişeu** ***(în expresia are clişeu)***: ***„(cineva)*** are corp frumos, are fizic atrăgător”); ***Clişeul!*** „Nu merge! Nu ţine!”; **compas** *s. n. (în expresia* ***a mări compasul / a întinde compasul)***: „a merge repede; a se grăbi, a iuţi pasul; a fugi”; **curent** *s. n. (în expresia* ***a se lăsa dus de curent)***: „a acţiona sub influenţa unor factori exteriori; a-şi trăi viaţa fără a lua decizii privitoare la propria persoană”; **a desena** *v. tr.* „a denunţa, a trăda”; **deşeu** *s. n.* „om de nimic, hahaleră”; **diagramă** *s. f. (în expresia* ***a schimba cuiva diagrama)*** „a băga pe cineva la închisoare, a închide; a aresta”; **echipa** *v. refl.* ***„(eufem.)*** a îmbrăca uniforma de deţinut”; **elastic** *s. n. (în expresia* ***a avea elastic)***: „a avea succes la bărbaţi”; **element** *s. n.* „tânăr rău, scandalagiu *sau* depravat”; **a emigra** *v. tr.* „a evada din penitenciar”; **emigrant** *s. m.* „evadat”; **extern** ***(în expresia a lucra extern)***: „a fura în afara orelor de serviciu”; **extremă** „buzunarele din dreapta şi din stânga ale pantalonilor”; **far** *s. n.* „ochi”; **fază** *s. f. (în expresia* ***a fi pe fază)***: „1. a fi vigilent; 2. a fi stăpân pe situaţie; a fi bine informat; 3. a profita de situaţie”; **fix** *s. n. (în expresii)*: ***a fi sărit de pe fix*** „a fi nebun / ţâcnit *sau* zurbagiu”; ***la fix (adv.)***: „exact ceea ce trebuie, la perfecţie”; ***pus la marele fix*** „îmbrăcat (foarte) elegant”; **gumă** *s. f.*

BDD-A5527 © 2007 Universitatea din Piteşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:52 UTC)

„fițuică”; *gumă care şterge / de şters SIDA* „prezervativ”; **incintă** *s. f. (în expresia **a fi adus la incintă**)*: „a fi băgat la închisoare”; **index** *s. n. (în expresia **a pune la index**)*: „1. a socoti, a trata *(pe cineva)* ca nedemn sau primejdios; 2. a interzice *(ceva)*”; **inspector** *s. m.* „hoț care umblă prin cartier spre a sesiza locurile favorabile viitoarelor spargeri; complice care vinde ponturi hoților”; **interior** *s. n. (în expresia **a poseda interior**)*: „a fi deştept”; **interval** *s. n.* „duel pentru stabilirea, prin forță, a şefiei unei bande de infractori” *(în expresia **a face un interval**)*: „a se lua la bătaie, a se bate”; ***a ieşi la interval*** „a plăti tratația *(cuiva)*, a face cinste *(cuiva)*”; **intervenție** *s. f.* „spargere, furt”; **inventar** *(în expresia **a-i face cuiva inventarul**)*: „a ancheta pe cineva”; **invers** *adj., adv. (în expresia **a fi invers**)*: „a fi homosexual”; **jet** *s. n.* „informator, denunțător”; **laborator** *s. n. (în expresia **a fi dus la laborator**)*: „a fi anchetat la poliție”; **laterală** *s.f.* „buzunarul exterior al îmbrăcămintii”; *(în expresia **a sălta în laterală**): „(în jargonul hoților de buzunare)* a fura dintr-un buzunar exterior al victimei”; **lichid** *s. n.* „băutură alcoolică atare; spirt”; **lupă** *s. f. (în expresia **a fi sub lupă**)*: „a fi urmărit / studiat / cercetat”; **a manevra** *v. tr.* „a se ține de intrigi, a-i face *(cuiva)* rău; a denunța, a trăda”; **manevră** *s. f.* „1. faptă antisocială; 2. obiect interzis în penitenciar”; *(în sintagma **omul manevră** s. m)*: „deținut descurcăreț care știe să facă rost de tot ce are nevoie”; **a marca** *v. tr.* „a lovi tare *(pe cineva)*, a bate; a desfigura *(pe cineva)*”; **marcă** „mafiot, şmecher, om (versat) din lumea interlopă”; **maşină** *s. f. (în expresia **a pune maşina pe burtă**)*: „a se defecta”; **material** *s. n.* „bani”; **metru** *s. m. (în expresia **un metru**)* „un an de detenție”; ***a bea la metru*** „a bea mult şi fără a ține cont de calitatea băuturii”; **mulaj** *s. n. (în expresia **a lua cuiva mulajul**)*: „a lovi pe cineva peste față”; **obiectiv** *s. n. (în expresia **obiectivul n-a fost găsit** sau **nu a fost prins**)* „infractorul a scăpat / n-a fost găsit”; **a opera** *v.i.* „a fura, a comite infracțiuni”; **organ** *s. n.* „polițist”; **origine** *s. f. (în expresia **a trimite pe cineva la origine**)*: „a înjura pe cineva de mamă”; **a perfora** *v. tr.* „a dezvirgina (o fată)”; **posterior** *s. n.* „fese”; **prefix** *(în expresia **a schimba prefixul**):* „a împlini o vârstă la care se schimbă prima cifră a numărului de ani”; **a presta** *v. i.* „a întreține relații sexuale *(cu un bărbat)* pentru a obține avantaje materiale”; **priză** *s. f. (în expresiile)*: ***a avea priză*** „a avea influență; a se bucura de apreciere”; ***a fi în priză*** „1. a fi vigilent, atent; 2. a vorbi mult; 3. a-şi face datoria cu conştiinciozitate; 4. a fi bine informat; 5. a fi bătut pentru a mărturisi o infracțiune”; ***a dormi cu capu-n priză)***: „a fi răcit din cauza curentului”; ***a-i face cuiva o priză*** „a-i face cuiva o relație pentru a ocupa un post; ***în priză*** „misiune la care participă mai mulți polițişti”; **rotație** *s. f. (în expresia **a face rotație**):* „a-i trimite *(cuiva)* dosarul în instanță”; **stagiar** *s. m.* „arestat preventiv”; **stagiu** *s. n.* „perioadă de detenție”; **stop** *s. n. (în expresia **a fi pe stop**)*: „a fi la ciclul menstrual”; **talon** *(în expresia **a lua cuiva talonul**)*: „1. a mutila *(pe cineva)*; 2. a face rău *(cuiva)*; a da *(pe cineva)* afară din serviciu”; **teorie** *s. f. (în expresia **a face teorie cuiva**)*: „a face morală cuiva, a certa pe cineva”; (în expresia ***a face teoria bățului de chibrit***): „a vorbi neconvingător pe o anumită temă”; **teren** *s. n. (în expresia **a face muncă de teren**)*: „*(d. hoți)* a merge la furat în altă localitate decât aceea de domiciliu”; **tratament** *s. n. (în expresia **a fi în tratament**)*: „*(d. infractori)* a se ascunde; a se lăsa un timp de infracțiuni”; **valabil** *adj. (în expresia **a fi valabil**)*: „1. a fi înțelegător, a fi bun; 2. *(la feminin – d. o femeie)* a fi atractivă din punct de vedere sexual”; **viteză** *s. f. (în expresia **Ia viteză!**)* „Hai, pleacă (odată)! Cară-te! Roiul!”; **volum** *s. n.* „sticlă cu alcool; *(la pl.)* băuturi alcoolice”.

3. Ca o primă **concluzie** la materialul faptic deosebit de bogat şi – suntem convinşi – extrem de interesant prezentat mai sus, se poate evalua – în mod direct, statistic – importanța specială a anumitor domenii referențiale, cum ar fi cel al medicinei, al tehnicii (generale), al sportului, cel militar şi, mai de curând, al economiei,

BDD-A5527 © 2007 Universitatea din Pitești
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:52 UTC)

finanțelor şi comerțului. (Termenii de specialitate care vin din sfera, mai apropiată de limbajul comun, a „limbii de atelier", corespunzătoare meşteşugurilor, mai mult sau mai puțin tradiționale, merită o abordare separată).

Pe de altă parte, se poate aprecia în mod justificat că principalul mecanism care a condus la formarea unor astfel de termeni „colorați" este deviația semantică, reprezentată de **metaforizare** (care, indiscutabil, posedă o putere de generare de noi sensuri mult mai mare decât **metonimia**) – al cărei rezultat este sporirea efectului expresiv mai ales daca: 1. trasaturile distinctive ale termenului propriu si ale celui figurat apartin unor sfere semantice cât mai putin compatibile: de ex. *calciu* „şampanie; băutură întăritoare"; 2. termenul figurat provine dintr-o clasa de cuvinte cu un câmp semantic cât mai restrîns (în sensul propriu): de ex. *monetar* (în expresia *a-i face cuiva monetarul* „a jefui pe cineva"), *salupa* „pantof"; 3. termenii provin din stiluri cât mai departate de stilul familiar-argotic: de ex. *ludovici* „indispensabili", *recepție* (în expresia *a face recepția* „a fura"), *segment* „picior". Ca regulă generală, se poate spune că un termen propriu va dezvolta din trasaturile lui distinctive sensuri conotative mai expresive cu atât mai mult cu cât este mai concret: de ex. *termometru* „bastonul de cauciuc din dotarea polițiştilor", cf. *tighel* „dojana".

Firește, o contribuție deosebită la acest interesant mozaic terminologic o are şi creația lexicală, manifestată prin procedee / mecanisme de formare a cuvintelor dintre cele mai felurite: al derivării, al compunerii, al acronimiei, al trunchierii, al conversiei, al creației analogice (cel mai adesea glumețe sau fanteziste, de ex. *țuicomicină*), al proliferării analogice (de ex., de la *paraşută* „femeie de moravuri uşoare / îndoielnice; prostituată" s-a ajuns la *parapantă*, de la *clanță* „gură" – la *ială*) etc.

Aprobați sau nu – din punct de vedere normativ, ori etic şi estetic – termeni precum cei citați mai sus aparțin totuşi limbii române, cunoscând o proliferare relativ însemnată în mediile netradiționaliste, ba chiar şi în limbajul specific presei; prin urmare, ei merită toată atenția din partea lexicologului şi a lexicografului (aşa cum se întâmplă – dovadă, în primul rând, dicționarele publicate acolo – în țări mult mai avansate în domeniu, cum ar fi Franța, Marea Britanie, S.U.A., Italia, Germania etc.).

Bibliografie

Astaloş, George, *Miniglosar argotic*, în *„Luceafarul"*, 27 / 1993, pp. 8-10

Collins Cobuild English Dictionary, Harper Collins Publishers Ltd., 1997

Coteanu, Ion, Bidu-Vrănceanu, Angela, *Limba româna contemporana*, vol. II, E.D.P., 1975

Croitoru-Bobârniche, Nina, *Dictionar de argou al limbii române*, Editura *Armina*, Slobozia, 1996

Dicționar enciclopedic, Editura Enciclopedică, vol. I – 1993, vol. II – 1996, vol. III – 1999, vol. IV – 2001 (**DE**)

Dorcescu, Eugen, *Metafora poetica*, Editura *Cartea Românească*, 1975

François-Geiger, Denise, Goudaillier, Jean-Pierre, *Parlures argotiques*, în *„Langue francaise"*, 90 / 1991, Larousse

Lewin, Esther, Albert E., *The Wordsworth Thesaurus of Slang*, Cumberland House, 1995

Lupu, Coman, *Observatii asupra argoului studentilor*, în *LL*, 3 / 1972, pp. 349-354

Marouzeau, J., *Lexique de la terminologie linguistique*, Paris, 1951

Moise, Ion, *Studii de lingvistica generala*, Editura *Tip-Naste*, Pitesti, 1994, cap. 6: *„Argotisme noi"*, cap. 7: *„Note de argou militar"*, pp. 63-78

Partridge, Eric, *The Wordsworth Dictionary of the Underworld*, Cumberland House, 1995

Slave, Elena, *Expresivitatea metaforei lingvistice*, în *LR*, 4/1966, pp. 329-332

Slave, Elena, *Metaforele limbii române*, T.U.B., Universitatea din Bucuresti, Facultatea de Limbi si Literaturi Straine, 1986

Tandin, Traian, *Limbajul infractorilor*, Editura *Paco*, Bucuresti, 1993

Tohăneanu, G. I., *„Argoul" ostasesc*, în *„Orizont"*, 28, 5/1977, p. 4

BDD-A5527 © 2007 Universitatea din Pitești
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:52 UTC)

Țațomir, Nicolae, *Expresii argotice*, în *„Cronica”*, 32, 47/1987, p. 2
Vianu, Tudor, *Studii de stilistica*, E.D.P., 1968, cap. *„Problemele metaforei”*, pp. 199-293
Volceanov, Anca, VOLCEANOV, George, *Dictionar de argou și expresii familiare ale limbii române*, Editura *Livpress*, 1998, Bucuresti
Volceanov, George, DOCA, Ana-Dolores, *Dictionar de argou al limbii engleze*, Editura Nemira, 1993, Bucuresti
Wald, Henri, *Metafora si concept*, în *VR*, (XVII), 9/1963, pp. 136-143
Webster's Encyclopedic Unabridged Dictionary of the English Language, Gramercy, New York / Avenel, 1994.

BDD-A5527 © 2007 Universitatea din Pitești
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:59:52 UTC)